

**PRIJEDLOG POLUGODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O
PRIMJENI FISKALNIH PRAVILA**

Novim Zakonom o fiskalnoj odgovornosti¹ (dalje u tekstu: Zakon), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. nacionalna fiskalna pravila u potpunosti su usklađena s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu EU. Zakonom su definirana tri fiskalna pravila koja se odnose na pravilo strukturnog salda, pravilo rashoda i pravilo javnog duga. Temeljem Zakona donosi se Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (u daljnjem tekstu: Uredba). Ona će propisivati izgled i sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti, postupak, rokove sastavljanja i predaje, način i rokovi izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima po provedenim provjerama sadržaja izjava te oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila kao i rokove njihova izvještavanja.

S obzirom da je predmetna Uredba u Vladinoj proceduri donošenja, do njenog stupanja na snagu primjenjuju se odredbe Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila² iz 2011. godine. Njome je, osim godišnjeg izvještavanja, definirano i polugodišnje izvještavanje o primjeni fiskalnih pravila i to uz polugodišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna. U skladu s navedenim, polugodišnji izvještaj sadrži:

- (1) projekciju nominalnog i realnog bruto domaćeg proizvoda (u daljnjem tekstu: BDP-a) i projekciju inflacije koje su bile ishodište za izradu državnog proračuna za tekuću proračunsku godinu,
- (2) nove projekcije nominalnog i realnog BDP-a te projekciju inflacije, ako su projekcije objavljene u smjernicama ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje ili u drugim odgovarajućim dokumentima koje usvaja Vlada,
- (3) podatke o ostvarenjima BDP-a i inflacije te ostalih makroekonomskih pokazatelja koji upućuju na trendove u gospodarskoj aktivnosti (industrijska proizvodnja, promet u trgovini na malo, indeks građevinskih radova, turistički dolasci i noćenja te robni izvoz i uvoz) u prvom polugodištu tekuće proračunske godine te
- (4) opis rizika zadovoljenja fiskalnog pravila za tekuću proračunsku godinu.

¹ Narodne novine, broj 111/2018

² Narodne novine, broj 78/11, 106/12, 130/13, 19/15 i 119/15

PROJEKCIJE NOMINALNOG I REALNOG BDP-a TE PROJEKCIJE INFLACIJE ZA 2019. GODINU

Prilikom izrade plana državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2019. godinu projicirana je realna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda od 2,9% te prosječna stopa inflacije od 1,2%, dok je projekcija bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama iznosila 400 milijardi kuna. U posljednjim projekcijama objavljenim u okviru Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2020.-2022., navedene projekcije su izmijenjene kao što je prikazano u tablici 1.

Tablica 1: Projekcije BDP-a i inflacije za 2019. iz Smjernica ekonomske i fiskalne politike 2020.-2022.

	Projekcija 2019.
Bruto domaći proizvod, tekuće cijene (u milijunima kuna)	398 028
Bruto domaći proizvod, realni rast (%)	2,8
Indeks potrošačkih cijena, godišnja promjena (%)	0,7

Izvor: Ministarstvo financija

PODACI O OSTVARENJIMA BDP-a I INFLACIJE TE OSTALIH MAKROEKONOMSKIH POKAZATELJA KOJI UPUĆUJU NA TRENDOVE U GOSPODARSKOJ AKTIVNOSTI

Tablica 2: Ostvarenja osnovnih makroekonomskih pokazatelja u prvom polugodištu 2019.

	I - VI 2019.
Bruto domaći proizvod, % godišnja promjena, realno	3,1
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	0,7
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	0,9
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	4,4
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	9,8
Broj dolazaka turista, % godišnja promjena	7,0
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	3,4
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	8,9
Izvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ¹	5,1
Uvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ¹	6,8
Plasmani privatnom sektoru, % godišnja promjena ²	3,6

¹ Prvi rezultati.

² Na temelju transakcija.

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka

OPIS RIZIKA ZADOVOLJENJA FISKALNOG PRAVILA ZA TEKUĆU PRORAČUNSKU GODINU

Prema Zakonu o fiskalnoj odgovornosti fiskalno pravilo strukturnog salda mora se ostvarivati prema planu prilagodbe radi dostizanja srednjoročnog proračunskog cilja, koji svake tri godine utvrđuje Odbor za ekonomska i financijska pitanja EK. U svrhu održivog kretanja rashoda uvedeno je i pravilo prema kojem godišnji rast rashoda³ općeg proračuna ne smije prelaziti referentnu potencijalnu stopu rasta BDP-a, koja se utvrđuje sukladno pravnim odredbama EU. Svoj srednjoročni proračunski cilj od -1,75% BDP-a RH je potvrdila u Programu konvergencije iz 2016. godine za razdoblje 2016. - 2019. U slučaju kada je strukturni saldo veći ili jednak od srednjoročnog proračunskog cilja, dio pravila koji se odnosi na rashode se ne primjenjuje, što je u skladu s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Osim toga, RH je obvezna pridržavati se i pravila javnog duga koje određuje da udio javnog duga u BDP-u ne smije prelaziti referentnu vrijednost od 60%, a ako je prelazi, razlika između udjela javnog duga u BDP-u i referentne vrijednosti od 60% mora se smanjivati po prosječnoj stopi od jedne dvadesetine godišnje.

U travnju ove godine Vlada RH je prihvatila Program konvergencije RH za razdoblje 2019. - 2022. u kojem je projiciran manjak općeg proračuna prema ESA 2010 metodologiji u visini od 1,4 milijarde kuna ili 0,3% BDP-a za 2019. godinu. Strukturni saldo, koji ne uključuje cikličke ekonomske učinke te jednokratne i privremene mjere na prihodnoj i rashodnoj strani proračuna, predviđen je na razini od -0,9% BDP-a. Dosadašnja fiskalna kretanja jedinica sektora opće države u ovoj godini ukazuju na nastavak pozitivnih ostvarenja pa se procjenjuje da će fiskalno pravilo strukturnog salda za 2019. godinu biti ispunjeno. Naime, prema nacionalnoj metodologiji računskog plana u prvih šest mjeseci ove godine zabilježen je višak prihoda nad rashodima općeg proračuna u iznosu od 1,1 milijarde kuna ili 0,3% BDP-a. Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, uključujući i plaćene obveze po protestiranim jamstvima za gradnju broda jaružala Uljanik grupe, očekuje se da će manjak općeg proračuna u 2019. godini biti u skladu s planom. Istodobno, strukturni saldo bi trebao premašiti srednjoročni proračunski cilj pa se sukladno tome pravilo rashoda u ovoj godini ne bi trebalo primjenjivati.

Javni dug projiciran je na razini od 71,3% BDP-a do kraja 2019. godine, što je za 3,2 postotna boda manje u odnosu na godinu ranije. Takvo ostvarenje smanjenja udjela javnog duga u BDP-u bi bilo veće od potrebnog, čime bi i pravilo javnog duga bilo zadovoljeno.

U pogledu fiskalnih rizika koji bi mogli utjecati na pogoršanje salda općeg proračuna u ovoj godini, izdvaja se jednokratno povećanje kapitalnog transfera na strani rashoda proračuna i to temeljem odluke o davanju državnog jamstva za kreditno zaduženje društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d., a u svrhu stvaranja preduvjeta za pokretanje proizvodnje i završetak započetih novogradnji. Osim toga, potencijalni rizik predstavlja i povećanje dospjelih obveza bolničkih zdravstvenih ustanova u odnosu na stanje 31. prosinca 2018.

³ U skladu s pravnim odredbama EU, utvrđena su izuzeća za pojedine kategorije rashoda kao što su primjerice rashodi za kamate, rashodi za provođenje programa EU bez nacionalnog sufinanciranja te godišnja promjena u ciklički osjetljivim rashodima dok se rashodi za investicije, bez onih financiranih iz programa EU, uključuju u prosječnom iznosu temeljem dinamike njihova kretanja u prethodne četiri godine.